

Ragnhild Collin-Hansen:

Innføring i barnevern for sosialarbeidere

Universitetsforlaget, 4. utgave (646 sider) ISBN 9788215031521

Bogen er skrevet til undervisningsbrug for studerende, der skal udføre socialt arbejde og omsorgsarbejde i forbindelse med arbejde med børn. Efter et indledende kapitel om rammerne for resten af bogen, et kapitel om retssubjekter, retskilder og metode, og et kapitel om barnets retstilling, behandles for hvert kapitel et konkret retsområde af betydning for børn. Nogle kapitler gennemgår et enkelt regelsæt, mens andre inddrager forskellige kilder af relevans for det aktuelle tema.

Bogens første kapitel er værdifuld læsning for alle, der ønsker at forstå, hvorfor de norske regler ser ud, som de gør. Kapitlet indeholder både en historisk gennemgang af udviklingen i barnevernet og en bredere introduktion til grundlæggende forvaltningsretlige principper og menneskerettigheder, der tjener som baggrundsforståelse og fortolkningsramme for de mere specialiserede børneregler. Kapitlet kan med fordel læses af en bredere kreds end de, der skal arbejde med reglerne i praksis.

I kapitel 2 behandler forfatteren lovgivningsprocessen og de almindeligt accepterede fortolkningsmetoder, når fortolkningsobjektet er retsregler. Ligesom kapitel 1 er kapitlet både velskrevet og overskueligt, og forfatterens inddragelse af konkrete sager er vellykket. Kapitlet har derfor også bredere almen interesse.

Kapitel 3 handler om barnets retsstilling og tager udgangspunkt i FN's børnekonvention, og hvordan denne er indarbejdet i den norske grundlov og øvrig lovgivning. Forfatteren behandler desuden den Europæiske Menneskerettighedskonvention og andre relevante menneskerettighedsinstrumenter og fremdrager områder, hvor barnets menneskerettigheder kan have særlig stor betydning. Ud over de mere traditionelle spørgsmål som religions-, tanke- og samvittighedsfrihed og strafferetlig beskyttelse behandler forfatteren bl.a. også det både aktuelle og meget relevante spørgsmål om barnets bedste som et hensyn i asylsagsbehandlingen. Igen kommer forfatterens store overblik læseren til gavn, og man bliver klogere af at læse kapitlet – uanset om man er fagperson, studerende eller interesseret samfundsborger.

Kapitel 4 omhandler forholdet mellem børn og forældre, herunder fastlæggelse af faderskab, forældremyndighed, bopæl og samvær. Kapitlet er velskrevet og velstruktureret og giver et godt overblik over reglerne, der ellers – særligt for så vidt angår faderskab – ikke er lette at forstå.

I kapitel 5 behandles reglerne om værgemål. I det ellers korte kapitel vægtes særligt behandlingen af den unges selvbestemmelsesret, herunder relevante spørgsmål som børn og unges muligheder for at arbejde og for at råde over egne penge.

Kapitel 6, der udgør en vigtig del af bogen, omhandler såkaldt almindelig forvaltningsret. I kapitlet fastslås den ofte oversete, men helt grundlæggende pointe, at det relevante myndighedsarbejde, som bogen i øvrigt omhandler, må forstås i en forvaltningsretlig ramme, og at en grundforståelse af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper derfor er nødvendig for arbejdet på det sociale område. Gennemgangen er nøgtern og præcis, og særligt koblingen mellem forvaltningsretten og den almindelige politik- og regelproces i samfundet er velegnet for især praktikerens forståelse af bogens øvrige emner.

Kapitel 7 og 8 behandler henholdsvis reguleringen på børnehave- og skoleområdet. Også her er gennemgangen præcis, overskuelig og velegnet til de tilsigtede læsere. Skulle der være noget tilbage at ønske, så skulle det være, at forfatteren havde brugt lidt mere plads på det vanskelige spørgsmål om magtanvendelse i hhv. skoler og børnehaver.

I kapitel 9 gennemgår forfatteren nogle centrale regler fra helse- og omsorgstjenesten. Dette til trods for, at en stor del af arbejdet udføres af autoriseret sundhedspersonale (helsepersonell) og dets medhjælpere. Gennemgangen er vigtig og relevant, da socialarbejdere på børneområdet uanset deres faglige baggrund vil komme i kontakt med sundhedsretlige problemstillinger, hvorfor det er nødvendigt for dem at kende de sundhedsretlige regler og deres rationale.

I Kapitel 10 behandles de regler, som skal sikre børns økonomiske tryghed, særligt med fokus på socialtjenesteloven, herunder en beskrivelse af »Kvalifikationsprogrammet« i lovens §§ 29-40. Statistiske oplysninger indgår løbende, og bidrager godt til forståelsen af reglerne og deres baggrund og kontekst.

Bogens kapitel 11 behandler de vanskelige og vigtige regler om barnevernet (de sociale myndigheder). Kapitlet giver en grundig indføring i de forskellige hjælpetiltag og beslutningsprocesser i såvel de mindst indgribende sager om hjælpetiltag som de mest indgribende sager om omsorgsovertagelse og adoption uden samtykke. Kapitlet tjener som et godt og pædagogisk supplement til andre fremstillinger på området.

Når en bog på denne måde opdeles i emner, kan det medføre en risiko for, at kapitlerne ikke arbejder sammen. Det er imidlertid ikke tilfældet i denne bog, og forfatterens løbende inddragelse af almindelige retsprincipper og fremhævelse af menneskerettighederne på relevante områder giver et godt samlet overblik og en god forståelse – også for den læser, der kun læser et enkelt kapitel.

Samlet set er der tale om en overordentligt velskrevet og velstruktureret bog, der bærer præg af en stor teoretisk og praktisk viden. Bogen kan derfor anbefales til alle, der arbejder med børn og deres forældre.

Nicolaj Sivan Holst

lektor, ph.d., Juridisk Institut, Aarhus Universitet

Caroline Adolphsen

lektor, ph.d., Juridisk Institut, Aarhus Universitet